



DEN NORSKE
JORDMORFORENING

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Den norske jordmorforening
Tollbugata 35, 0157 Oslo

TELEFON 21 02 33 72
FAKS 21 02 33 77
E-POST [dnj@jordmorforeningen.no](mailto:dnoj@jordmorforeningen.no)
NETT www.jordmorforeningen.no

The Norwegian Association of Midwives
Tollbugata 35, N-0157 Oslo, Norway

PHONE +47 21 02 33 72
FAX +47 21 02 33 77
E-MAIL [dnj@jordmorforeningen.no](mailto:dnoj@jordmorforeningen.no)
WEB www.jordmorforeningen.no

Dato: 8. februar 2013

Deres ref.:

Vår ref.: HCA/MPH

Høring - Endringer i arbeidsmiljøloven - Tiltak mot ufrivillig deltid

Vi viser til brev datert 13. desember 2012 der Arbeidsdepartementet sender et høringsnotat med forslag om endringer i arbeidsmiljøloven på alminnelig høring. Høringsfristen er 8. februar 2013, og vi takker for muligheten til å komme med våre kommentarer og innspill.

Den norske jordmorforening ønsker innledningsvis å poengtere at vi er meget positive til at det fokuseres på tiltak for å redusere ufrivillig deltid og øke andelen heltid. Den høye andelen deltidsstillinger blant jordmødre er en stor utfordring både for den enkelte jordmor og for jordmortjenesten. Det går ut over våre brukere. Det er et viktig prinsipp for våre medlemmer at også jordmødre som hovedregel skal ansettes på fulltid. Deltid skal være den enkelte jordmors valg.

Resultater fra Den norske jordmorforenings medlemsundersøkelse fra 2010 viste at 87 prosent av jordmødre ansatt i kommunehelsetjenesten oppga at de jobbet deltid. Dette innebærer at kun 13 prosent jobbet fulltid. Hvis vi ser på gjennomsnittlig stillingsprosent for jordmødre ansatt i kommunehelsetjenesten er den nede i 43 prosent. Vi har eksempler som viser at enkelte kommuner tilbyr helt ned i 5 prosent jordmorstilling. Dette er hverken i tråd med brukernes behov eller Stortingets enstemmige vedtak fra 2009 om å styrke jordmortjenesten når det gjelder kvalitet og kvantitet.

Blant våre medlemmer generelt oppga 55 prosent at de jobbet deltid. Gjennomsnittlig stillingsprosent for alle våre medlemmer er 58 prosent.

Den norske jordmorforening opplever at ufrivillig deltid i første rekke rammer den enkelte negativt ved redusert inntekt, redusert pensjonsoppsparing og løseligere tilknytting til arbeidsmarkedet. Nyutdannede jordmødre blir som hovedregel tilbudt deltidsarbeid, noen ganger kun ekstravakter. Dette medfører at nyutdannede i en fase av livet da mange skal etablere seg i boligmarkedet og kanskje stifte familie, ikke har mulighet til tilstrekkelig inntjening. De er avhengige av å ta mange ekstravakter for å få inntektene til å strekke til, og ender opp med å jobbe et enda høyere antall ubekvemme vakter enn det som er tilfelle. Det er også vanskelig å skille mellom arbeid og fritid, og vanskelig å planlegge.

Nyutdannede jordmødre har i tillegg behov for mengdetrening når de går ut i arbeidslivet. Kompetanse er avhengig av praksis for at man skal erverve seg den erfaring som trengs for å yte en faglig forsvarlig og trygg tjeneste til våre brukere. Den norske jordmorforening ser på den høye andelen deltid innen jordmoryrket som en potensiell sikkerhetsrisiko. I tillegg ser vi at undersysselsetting er uheldig rent samfunnsøkonomisk og sett fra et likestillingsperspektiv.

Den norske jordmorforening ønsker å gjøre oppmerksom på at vi er villige til å se på mer individuelt tilpassede arbeidstider, der jordmødrene selv ønsker dette. Vi har gode erfaringer med bruk av unntaksbestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 10-12 fjerde ledd der for eksempel langtidsvakter kombinert med oftere helgefri i turnus etter vår erfaring kan være et viktig virkemiddel for å få ned andelen ufrivillig deltid.

Den norske jordmorforening ser positivt på alle tiltak som reduserer ufrivillig deltid. Vi støtter følgelig departementets lovforslag i ovennevnte høringsbrev som gode virkemidler for å oppnå dette.

Vi har imidlertid noen kommentarer til de foreslåtte endringene i arbeidsmiljøloven:

Drøftingsplikt ved bruk av deltidstillinger

Den norske jordmorforening støtter departementet i at det er behov for tiltak for å heve bevisstheten i virksomhetene om bruken av deltidansettelser for å redusere bruken av deltid. Vi slutter derfor opp om departementets forslag om en drøftingsplikt mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte om bruken av deltid ved virksomheten.

Departementet foreslår videre at ovennevnte drøftingsplikt bør skje minst en gang pr år tilsvarende som for bruk av midlertidig ansatte og bruk av innleie i virksomheten. Den norske jordmorforening antar dette kan være et godt virkemiddel for å få ned omfanget av ufrivillig deltid.

Den norske jordmorforening mener slike drøftinger bør kunne skje oftere enn en gang i året dersom tillitsvalgte krever dette. Det mest gunstige vil være om arbeidsgiver og tillitsvalgte i virksomheten tilpasser omfanget og innholdet i slike drøftinger lokalt. Det vises i den sammenheng til Hovedavtalen i KS, kap 1, pkt 2.3.1 der slike retningslinjer for å «øke antall heltidstilsatte» skal utarbeides i hver kommune.

Den norske jordmorforening heller til at drøftingenes innhold lokalt også bør utformes lokalt, men at hensikten med drøftingen må komme klart frem, nemlig å redusere omfanget av ufrivillig deltid ved å øke antall heltidsansatte. Den norske jordmorforening foreslår lovtekst om dette, se siste pkt under.

Den norske jordmorforening støtter forslaget om at Arbeidstilsynet har myndighetskontroll på området, og forutsetter derfor at tilsynet får tilført ressurser for å kunne påta seg denne tilleggsoppgaven.

Rett til utvidet stilling for deltidsansatte tilsvarende faktisk arbeidstid

Den norske jordmorforening vet at mange av våre medlemmer i redusert stillingsprosent i realiteten arbeider mer enn den avtalte stillingsprosenten ved å påta seg ekstravakter. Vi ser derfor positivt på departementets forslag om en rett for deltidsansatte til utvidet stilling som tilsvarer faktisk arbeid etter en gjennomsnittsberegning over ett år.

Den norske jordmorforening støtter også departementets forslag om at dette er en rettighet arbeidstaker kan kreve, men vi ønsker tillitsvalgt involvert i dette som bisitter i den foreslåtte samtalen/intervjuet med arbeidsgiver dersom arbeidstaker ønsker dette. Vi foreslår derfor lovtekst om dette i siste punkt under.

Bruk av Tvisteløsningsnemda for å løse eventuelle uoverensstemmelser mellom arbeidsgiver og arbeidstaker støttes av Den norske jordmorforening som en langt bedre løsning enn bruk av de ordinære domstolene i denne typen saker. Dette selv om terskelen for å bringe en tvist om deltid inn for nemda normalt også vil være belastende for partene.

Vi støtter også forslaget om at domstolene kan avsi dom for ansettelse i utvidet stilling dersom saken ikke lar seg løse i Tvisteløsningsnemda.

Fortrinnsrett for deltidsansatte – vilkår om ikke «vesentlig ulempe»

Et viktig vilkår for å tilby arbeidstaker økt stillingsprosent er at dette ikke vil innebære «vesentlig ulempe for virksomheten». En viser i den forbindelse til flere saker om dette i Tvisteløsningsnemda.

Den norske jordmorforening opplever at arbeidsgiver ikke alltid kan dokumentere at det vil innebære «vesentlige ulemper» ved å øke stillingsprosenten. Det vises i den sammenheng også til Tvisteløsningsnemdas saker på rettsområdet. En foreslår derfor at lovteksten presiserer at de vesentlige ulempene for virksomheten er dokumenterbare, se siste punkt under.

Fortrinnsrett for deltidsansatte – informasjon og samtal/intervju

Den norske jordmorforening opplever at deltidsansatte blant våre medlemmer har større problemer med å få oversikten over ledige stillinger i virksomheten enn de fulltidsansatte. Dette er negativt siden det er de ufrivillige deltidsansatte som vil søke seg til ledige stillinger for å få «fylt opp» egen stillingsprosent.

Av ovennevnte grunner støtter Den norske jordmorforening departementets forslag om å informere de deltidsansatte direkte om ledige stillinger innad i virksomheten. Da må også

informasjon om fortrinnsretten for deltidsansatte meddeles fra arbeidsgiver da det er mange arbeidstakere som ikke kjenner denne rettigheten.

Samtale/intervju med alle deltidsansatte som gjør fortrinnsretten gjeldende har vi et inntrykk av allerede finner sted i flere av virksomhetene der våre medlemmer arbeider. En lovhjemlet plikt til å innkalle arbeidstaker til slike samtaler/intervju støttes følgelig av Den norske jordmorforening. For arbeidstaker må det kun være en rett å få stille på slike møter. Vi vil videre anbefale at det pga slike møters viktighet for den enkelte kan være mulig å ta med tillitsvalgt som bisitter tilsvarende arbeidsmiljøloven § 15-1. En foreslår derfor lovtekst om dette under siste punkt nedenfor.

Forslag til lovtekst

Generelt mener Den norske jordmorforening departementets forslag til lovtekst mot ufrivillig deltid er gode både i innhold og form. Vi tillater oss likevel å foreslå noen presiseringer ut fra egne erfaringer med ufrivillig deltid. Det vises for øvrig til vår begrunnelse for lovtekstforslagene i punktene ovenfor.

Departementets forslag er i *kursiv*, mens våre egne tilleggsforslag er i **fet kursiv**.

§ 14-3. foreslås å lyde:

(2) Fortrinnsretten er betinget av at arbeidstaker er kvalifisert for stillingen og at utøvelse av fortrinnsretten ikke vil innebære **dokumenterbar**, vesentlige ulemper for virksomheten.

§ 14-3 nytt tredje ledd foreslås å lyde:

*Dersom en deltidsansatt gjør sin fortrinnsrett etter denne bestemmelsen gjeldende, skal arbeidsgiver avholde en samtale med vedkommende for å avklare at betingelsene etter denne bestemmelsen er oppfylt. **Arbeidstaker har rett til å ha med seg arbeidstakers tillitsvalgte på en slik samtale.***

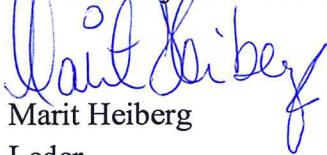
§ 14-3 nytt fjerde ledd foreslås å lyde:


*Arbeidsgiver skal minst en gang per år drøfte bruken av deltidsstillinger med de tillitsvalgte **for å utarbeide tiltak mot ufrivillig deltid.***

Vi ønsker Arbeidsdepartementet lykke til med det videre arbeidet i saken.

Vennlig hilsen

Den norske jordmorforening


Marit Heiberg
Leder


Hans Christian Apenes
Forhandlingsjef /advokat